

Nr 228.

Av herr **Bondeson**, om ökat anslag till reparation vid armén.

I statsverkspropositionen till innevarande riksdag har det å riksstatsens fjärde huvudtitel (45) förekommande anslaget till arméns reparation för budgetåret 1945/46 föreslagits till ett belopp av 2 230 000 kronor, varav i avrundat tal 906 000 kronor utgöra det beräknade medelsbehovet för inköp av reparationer och stamhästar för dragbruk.

Vid beräkning av sistnämnda anslagspost har föredragande departementschefen i det väsentliga fallit tillbaka på en utav översten V. S. H. Tham enligt bemyndigande verkställd utredning rörande begränsning av antalet ridhästar inom armén. Utredningsmannen har ansett sig kunna föreslå en begränsning av stamhästbeståndets storlek med 189 djur, *men endast under den förutsättningen, att samtidigt åtgärder vidtoges för att säkerställa, att den totala tillgången inom landet på för ridbruk lämpade och för krigsbruk disponibla hästar icke minskades.*

Departementschefen har tagit fasta på den negativa sidan av detta förslag och t. o. m. gått något längre än utredningsmannen, i det att minskningen ansetts kunna utsträckas till 200 hästar, varigenom det tidigare till 509 hästar beräknade årliga reparationersbehovet skulle nedbringas till 489. Vad åter angår utredningsmannens som det vill synas av samtliga hörda myndigheter biträdda uttalande beträffande förutsättningarna för minskningens genomförande avfärdas detta med några få rader i propositionen, där departementschefen uttalar, att han, i brist på uttömmande undersökningsmaterial, icke kunnat bilda sig någon uppfattning om huruvida anledning föreligger att genom särskilda åtgärder främja ridhästaveln.

Denna nu återgivna inställning till det föreliggande spørsmålet synes mig ägnad att ingiva allvarliga bekymmer och farhågor för vår varmblodiga hästavelns fortbestånd och vår därpå grundade försvarsberedskap vad beträffar hästar, och detta särskilt som samma negativa inställning kommer till synes jämväl å nionde huvudtiteln, där Kungl. Maj:t vid beräkning av anslagen för hästavelnsändamål icke ansett sig kunna biträda vissa av lantbruksstyrelsen framförda välmotiverade förslag till stödjande av den varmblodiga hästaveln.

Det kan visserligen vara sant, att någon i sträng bemärkelse uttömmande undersökning angående den varmblodiga hästavelns förutsättningar och villkor icke föreligger. Anledningen därtill är helt enkelt den, att uppfostringen av varmblodiga, för militärt bruk avsedda hästar, som till övervä-

gande delen bedrivs av mindre jordbrukare, ingår som en detalj i den övriga jordbruksdriften och ur kalkyleringssynpunkt är svår nog att skilja från denna. För den som är aldrig så litet insatt i förhållandena är det emellertid klart, att uppfödarens självkostnadspris för en remont vid den tidpunkt då försäljning till staten kan ifrågakomma betydligt överstiger 2 000 kronor. Härtill kommer att uppfödaren ofta löper risken att samtidigt med försäljningen få en eller annan remont kasserad. Med nuvarande ringa avsettningsmöjligheter innebär detta, att en remont i och med kassationen i värdehänseende sjunker till den medelmåttiga arbetshästens nivå. Den lilla vinst, som uppfödaren till äventyrs kunnat betinga sig genom försäljning av en remont till armén, går sålunda i många fall förlorad genom kassation av en annan.

Att någon varmblodig hästavel överhuvud taget bedrivs under så ogynnsamma ekonomiska betingelser förefaller måhända egendomligt men kan förklaras. Hos den svenske bonden är nämligen kärleken till och intresset för hästen och vad med honom står i sammanhang en djupt rotad egenskap, och på många gårdar är det en under generationer fortlevande tradition, att hästavel i någon form skall kombineras med jordbruket.

Om man är av den uppfattningen att hästen fortfarande som hittills bör och måste vara en oeftergivlig del av vårt försvar, synes det oss väl lättvindigt att bygga säkerställandet av detta behov på förekomsten av nyss nämnda i alla fall tämligen irrationella förutsättning, vilken kan brista när som helst, så snart vederbörande ser att skäligt ekonomiskt vederlag och uppmuntran i övrigt icke äro att påräkna från det allmännas sida. Det förefaller mig knappast förenligt med statens värdighet att vid tillgodoseendet av ett så riksviktigt behov som det nu ifrågavarande slå mynt av den enskildes oftast med ekonomisk uppoffring förenade intresse.

Lantbruksstyrelsen har som sin mening framhållit, att en effektiv höjning av remontpriset och inköp av ett ökat antal remonter voro de enda verkligt säkra medlen för säkerställande av landets behov av för krigsbruk lämpade ridhästar.

Någon höjning av antalet remonter läser under nuvarande förhållanden icke kunna ifrågasättas, men lantbruksstyrelsens uttalande i fråga om remontpriset står fast och torde icke kunna vederläggas. Medelinköpspriset för remonter har för budgetåret 1945/46 föreslagits till 1 800 kronor. När man känner till de vanskligheter och risker som alltid äro förenade med varmblodig hästuppfödning och samtidigt konstaterar, att priset på en ordinar arbetshäst av kallblodigt slag f. n. utgör 1 700 à 1 800 kronor, i vilket prisläge några nämnvärda fluktuationer knappast äro att förvänta inom nu överskådlig tid, så göra reflexionerna sig själva vad beträffar det föreslagna remontprisets skälighet.

Vid olika tillfällen och i skilda sammanhang har av de hästavelsledande myndigheterna framhållits, att ett i någon mån skäligt remontpris genom-

snittligt bör ligga åtminstone 300 kronor över det pris, som betalas för kallblodiga hästar i samma åldersklass. Om en dylik prissättning finge tillämpas skulle detta utan tvivel innebära en värdefull uppmuntran till fortsatt och utvidgad hästavel med varmblodigt materiel.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen, med beräkning av ett genomsnittligt inköpspris av 2 000 kronor per remont, måtte besluta höja det av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagna reservationsanslaget *Armén, remontering*, med 97 800 kronor till 2 327 800 kronor.

Stockholm den 23 januari 1945.

Lennart Bondeson.

Nr 229.

Av herr **Bondeson m. fl.**, om inrättande av tolv ordinarie länsassessorstjänster vid länsstyrelserna.

(Lika lydande med motion i Andra kammaren nr 386.)

Stockholm den 23 januari 1945.

Lennart Bondeson.

Gösta Siljeström.

Ernst Wehtje.

Ruben Wagnsson.

Jones Erik Andersson.

Axel Uhlén.

Emil Petersson.

John Björck.

C. Fr. Carlström.
